

ťažšími; videli sme, že cesty k narovnaniu, k úprimným bratským kompromisom sú stále viac a viac neschôdne, lebo rozpory boli rozdmychované z vonku, z kruhov, ktorým je jednota čsl. niečím naprosto nepriateľným, niečím, proti čomu treba pracovať všetkými prostriedky.

Založili sme si teda nové stredisko, útulok pro všetkých, ktorým 28. október 1918 je radostným dňom oslobodenia, ale aj dôraznou výzvou k novej práci za povznesenie nášho ľudu slovenského.

Program náš je rýchle vyslovený: Je to jednak zvýšenie našej duševnej i hmotnej úrovne, jednak príprava k opravdovej, trvalej a obetavej práci pre náš milovaný slovenský ľud.

Sme si dobre vedomí, že musíme najprv znáť nielen dušu tohoto ľudu, ale i dobre rozlišovať jeho opravdové potreby od prázdnych denných hesiel politického života; vieme, že sa musíme najprv sami dôkladne vzdeláť. Sme preto povďační „Všehrdu“, že nám otvoril svoje stránky a umožnil tak nadaným snaživcom vstúpiť na čestné zápasisko ducha. Kolegov zo Slovenska tedy vyzývame, aby nedali rubrike tejto nikdy osirotiť.

S. P. P. „Právnik“ v Bratislave.

Za kolegom JUC. J. Pohlem.

Slova nedůvěry provázela tvrzení o jeho skonu. Žasli jsme stejně nad tragickým jeho skonem jako jsme dlouho nechtěli věřit, že mohl odejít náš drahý kolega Pohl, jehož jsme měli tak nezapomenutelně rádi, všichni, do jednoho. A ještě nad hrobem jsme se domnívali, že to nemůže být pravda; ale byla...

Kolega Pohl se narodil v Telči na Moravě v roce 1900 a prázdniny co prázdniny vracel se do svého rodného kraje. Byl vášnivým lovecem a rád chodil na hony. A tato jeho vášeň stala se i nástrojem jeho tragického skonu. Nešťastnou náhodou byl postřelen ráno 26. září. Rána zdánlivě lehká se brzy napovrchu zahojila, ale uvnitř šířila se nerušeně hrozná nemoc, tetanus, jejímž zhoubnému působení podlehl za hrozných bolestí dne 8. října t. r. o půl šesté hodině odpolední.

Jaká smrt plná bolestí a žalu! On, který léta ztrávená na fakultě spojil se zájmem spolku, se zájmem a prospěchem svých kolegů, on, který vždy každému činil, oč byl požádán, ač někdy to byly služby více než žádá poměr kolegy, služby přítele, on, který byl takovým dobrým kolegou, musil podstoupiti smrt tak těžkou a nezaslouženou. Nezasloužil sis takového skonu, přáteli! Byl to však osud, který nám té vyrvál právě v nejlepších letech a v nejlepší práci. Dovedl jsi nás naučiti něčemu, co dnes tak těžce se shledává kolem — nezištné práci ve prospěch jednotlivce i celku. Nikdy jsi ničeho nežádal za svou práci, ba ani kolegiálního vděku. Vždy budeme vzpomínati na toto tvé působení a vezmeme si z něho příklad.

Byl jsi nám však i více. Byl jsi nám kamarádem a přítelem, a není druhého, který s takovou upřímností by vycházel vstříc. Vzpomínáme Tě na řadě exkursí seminářů a vycházek, které vždy pečlivě jsi obstarával, vzpomínáme Tě v sociální komisi, již jsi byl nejen dlouho šéfem, ale i otcem; jest to silné slovo, ale naznačuje vše. Říkali jsme Ti i tak, příteli, byl v tom obdiv a zvláštní úcta. Ale opustil jsi nás tak rychle, nečekaně, nezapomněv nás — snad s tklivým úsměvem zbrázděným bolestí — na smrtelném lůžku naposled pozdravovati. Nás všechny, které jsi znal, ale i ty, kteří znali Tebe. Věříš, žs jsme slzeli nad tímto pozdravem, který nám je posledním a proto tak drahým, že ho nezapomeneme a že vtisťený v duši poneseš ho po celý svůj život? Bude to jen nepatrná odměna, kterou Ti poskytujeme. Příteli, jak jsme Ti zavázáni. Jsme Tvoji dlužníci na věky. Nuže, svolíš, abychom tento dluh splatili jiným, jako jsi dělal po léta Ty?...

Zdá se mi, že jsme se s Tebou ani naposled nerozloučili. Stále mi připadá, že otevřeš jednoho dne dveře výborovny a vejdeš vesele... Než Pravda je příliš krutá. Nezapomeneme památky vzácného kolegy a drahého přítele Pohla nikdy!
Mára.

Meze moci nařizovací podle ústavy československé. Ve sporu, který vedl prof. Hoetzel proti výroku ústavního soudu o protiústavnosti zákonodárné delegace vlády prostým zákonem, dotázala se redakce revue »Parlament« zahraničních autorit, profesorů Haurioua z Toulousu, Duguita z Bordeaux a Kelsena z Vídně. A tu má příchuť sensace, když tyto tři vynikající autority se vysloví proti mínění našich předních theoretiků ústavního práva (Hoetzel a Weyr). Ale nehledě k tomu, jest, myslím, zcela neobvyklé dotazovati se za hranice o dobrozdání ve sporu čistě logickém, který apeluje především na přesné tvoření pojmů a správné usuzování, neboť za hranice žádává se o radu nanejvýš, když jde o zhodnocení (na př. dobrozdání o navrhované zákonné úpravě) nebo obtížné technické provedení něčeho (na př. přestavba Národního divadla).

Co se věci samé týče, jest známo, že prof. Hoetzel (prof. Weyr zastává též názor) prohlašuje za ústavně přípustný zákon, který by obsahoval pouhé zmocnění vlády k úpravě určité materie nařízením, aniž nějak určuje obsah jeho.*) Naproti tomu souhlasí prof. Hauriou s názorem ústavního soudu čs., že by takový zákon odporoval literě i duchu ústavy. Sám však uznává za ústavní francouzský »la loi de pleins pouvoirs«, který však neznamená delegaci moci zákonodárné, nýbrž spíše »une reprise de ce pouvoir par le pouvoir exécutif«, k níž dočasné a v době naléhavé potřeby (za války a pod.) orgán zákonodárný svolí. — Prof. Duguit prohlašuje, že pojem delegace ve veřejném právu vůbec není na místě, neboť tu nejde o subjektivní práva, nýbrž o kompetence orgánů, které stanoví ústava a kterých kompetenci orgány samy měniti nemohou. Proto též parlament »le seul organe qui peut edicter une disposition sur une matière législative« nemůže tuto svoji kompetenci přenéstí snad na někoho jiného. Ve Francii však zaveden byl ústavní zvyk (odporující psané ústavě) v dobách potřeby zmocňovati vládu k vydávání norem »sur une matière législative«. Prof. Duguit neradí však Čechoslovákům, aby si takový zvyk zaváděli.

Nehledě k nesouhlasu obou francouzských učenců o ústavnosti zplnomocňovacího zákona, jest zcela jasno, že oběma jest pojem zákona definován materiálně, neboť mluvíce o »případech, kdy je třeba zákona« nebo o »materii zákonné« myslí zřejmě především každou materii dosud zákonem nenormovanou. To znamená, že pojem zákona v §§ 6 a 55 naší ústavní listiny jest brátí ve smyslu materiálním, ne formálním. Podrobněji o věci se zmiňuje prof. Kelsen. Praví výslovně, že zákonodárství jest »die Erzeugung genereller Rechtsnormen«, čímž definuje zákon ve smyslu materiálním. Každá obecná právní norma má podle čs. ústavy býti vydána sborem zákonodárným (§ 6 úst. list.). Z tohoto pravidla jest připuštěna výjimka § 55. V § 6. myšlen jest pojem zákona ve smyslu materiálním (důkazem Kelsenovi jest, že jinak byl by § 6 pouhou tautologií: usnesení Nár. Shrom. usnáší N. S.). Stejný význam má pojem zákona v § 55, který je s § 6 v souvislosti. Proto zákon, k jehož provedení a v jehož mezích lze podle § 55 vydávati nařízení nemůže býti pouhým formálním zmocňovacím zákonem, nýbrž zákonem, který by obsahoval »alle wesentlichen Momente der beabsichtigten Regelung«. Pouze »poměrně podřadné momenty« mohou býti ponechány nařízení. Prof. Kelsen uznává ovšem sám, že nelze ostře vésti hranici mezi pouhou formální delegací a materiálně-právním určením.

Posudky zmíněných učenců mají pro náš spor ten význam, že jednak nebude se dále nikdo přiti o to, jak aplikovati názory na př. Duguitovy na náš sporný případ, jednak že se nyní spíše nalezne punctum litis. Myslím, že spor spočívá jediné v tom, jak rozuměti pojmu »zákon« v §§ 6 a 55 naší ústavní listiny. Možno držeti se názoru Kelsenova a našeho úst. soudu, možno však postaviti se též na stanovisko úplné

*) O věci byla podána zpráva na straně 168, ročníku IV. t. č.